Nummer VN2022-044827
Directie rve monumenten en archeologie

Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders B&W

Voordracht voor de College vergadering van 21 mei 2024

Portefeuille
Monumenten en Erfgoed (52)
Ruimtelijke Ordening (23)

Agendapunt
B1

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Aanwijzing Plan Van Gool tot gemeentelijk beschermd stadsgezicht

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. Kennis te nemen van het verzoek om aanwijzing van Plan Van Gool (Het Breed) tot gemeentelijk beschermd stadsgezicht door J. Leijen namens het bewonerscollectief van 2 oktober 2020;
2. Kennis te nemen van de cultuurhistorische verkenning/ rapportage van Monumenten en Archeologie, het advies van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en het advies van het dagelijks bestuur van Noord;
3. Kennis te nemen van de Nota van Beantwoording van de zienswijzen die binnen kwamen naar aanleiding van het vrijgeven voor inspraak van de conceptraadsvoordracht voor het aanwijzen van Plan Van Gool;
4. De gemeenteraad voor te stellen Plan Van Gool aan te wijzen tot gemeentelijk beschermd stadsgezicht;
5. In te stemmen met de concept-raadsvoordracht Aanwijzing Plan Van Gool tot gemeentelijk beschermd stadsgezicht.

Kernboodschap

Het college heeft op 15 maart 2022 ingestemd met de start van de procedure om Plan Van Gool aan te wijzen tot gemeentelijk beschermd stadsgezicht. Naar aanleiding van de ter inzagelegging van de concept-raadsvoordracht voor het aanwijzen van Plan Van Gool zijn 12 zienswijzen binnengekomen. Deze leiden niet tot het afwijken van het voornemen om Plan Van Gool aan te wijzen. Het college stelt de gemeenteraad nu voor om Plan Van Gool aan te wijzen tot gemeentelijk beschermd stadsgezicht.

Bestuurlijke achtergrond

Op 2 oktober 2020 heeft J. Leijen namens het bewonerscollectief een aanvraag gedaan voor het aanwijzen van Plan Van Gool tot beschermd stadsgezicht. Op 14 december 2021 heeft het toenmalig dagelijks bestuur van stadsdeel Noord positief aan het college van B & W geadviseerd. In 2023 verzocht de wethouder opnieuw advies in te winnen bij het nieuwe (huidige) dagelijks bestuur van Noord, vanwege de toegenomen druk om woningen te bouwen en ontwikkelbuurten te verbeteren. In december 2023 was het dagelijks bestuur Noord (opnieuw) positief: het dagelijks bestuur stemt in met voornemen om Plan Van Gool aan te wijzen als gemeentelijk beschermd stadsgezicht.

Het voornemen voor de aanwijzing tot gemeentelijk beschermd stadsgezicht is –in overeenstemming met de inspraakverordening- ter inzage gelegd voor de duur van zes weken.

Bestuurlijke prioriteit

n.v.t.

Wettelijke grondslag

Erfgoedverordening Hoofdstuk 5 Artikel 16 Aanwijzing van gemeentelijke stads- en dorpsgezichten: (a) De raad kan, op voorstel van het college, stads- en dorpsgezichten aanwijzen als gemeentelijk stads- of dorpsgezicht.

Onderbouwing besluit

Ad beslispunt 1. Aanvraag

Op 2 oktober 2020 heeft de heer Leijen namens een bewonerscollectief, een verzoek tot aanwijzing van Plan van Gool als beschermd stadsgezicht, ingediend. Zie bijlage 1.
Het bewonerscollectief is belanghebbend en volgens de Erfgoedverordening moet de gemeente deze aanvraag in behandeling nemen. De aanvrager verwijst naar de adviezen van Bureau Monumenten en Archeologie uit 2008 en 2016 en beargumenteert dat Plan van Gool een beschermde status verdient. Ruim 12 jaar geleden werd door Het Cuypersgenootschap een verzoek tot aanwijzing ingediend. Een formele procedure is echter nooit gestart. Naar aanleiding van een bezwaarschrift heeft Monumenten en Archeologie (MenA) op verzoek van stadsdeel Noord, een cultuurhistorisch onderzoek gedaan en advies uitgebracht. Naar aanleiding van het meest recente verzoek tot aanwijzing, heeft MenA de eerdere onderzoeken/ conclusies geactualiseerd en aanvullend onderzoek gedaan. Dit heeft geresulteerd in de rapportage 'Het Breed, ook bekend als Plan van Gool' van juni 2021 (bijlage 2).

Ad beslispunt 2. Cultuurhistorische verkenning/ rapportage Monumenten en Archeologie, advies Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en advies Dagelijks Bestuur Noord

Cultuurhistorische verkenning

De cultuurhistorische rapportage 'Het Breed, ook bekend als Plan van Gool' (bijlage 2) is een uiteenzetting van de ontstaansgeschiedenis van Plan van Gool en geeft een overzicht van de in het gebied aanwezige waarden. Bijzonder aan het gebied is dat het in één keer planmatig ontworpen is, en als stedenbouwkundige eenheid te onderscheiden is binnen het stadsdeel Amsterdam Noord. In het te beschermen gebied kunnen de volgende hoofdstructuurelementen/ karakteristieken - die als dragers van het gebied kunnen worden aangemerkt en op stedenbouwkundig niveau het gebied zijn identiteit verlenen - worden benoemd. Het betreft onder andere:

1. De stedenbouwkundige opzet/verkaveling: Het stedenbouwkundig plan en de verkaveling zijn vernieuwend en van hoge kwaliteit;
2. Openbare ruimte, groen en water: Het groen, water, padenaanleg en (speel)voorzieningen zijn integraal onderdeel van het plan;
3. Verkeersstructuur: Vanwege het streven naar verkeersveiligheid is de verkeersstructuur van Plan van Gool gevormd door voor de periode karakteristieke scheiding van verkeerssoorten;
4. Bebouwingsbeeld/ architectuur: De elf middelhoog flats en de negen luchtbruggen zijn onlosmakelijk verbonden met de stedenbouwkundige opzet en vormen samen een
stedenbouwkundig ensemble. Ze zijn vanwege hun typologische en architectonische kwaliteiten zeer hoog gewaardeerd.

De conclusie luidt dat het gebied (cultuurhistorische, stedenbouwkundige en architectonische) waarden bezit die passen binnen de criteria voor aanwijzing tot gemeentelijk beschermd stadsgezicht (Erfgoedverordening). Hierdoor komt 'Plan van Gool' in aanmerking voor die status.

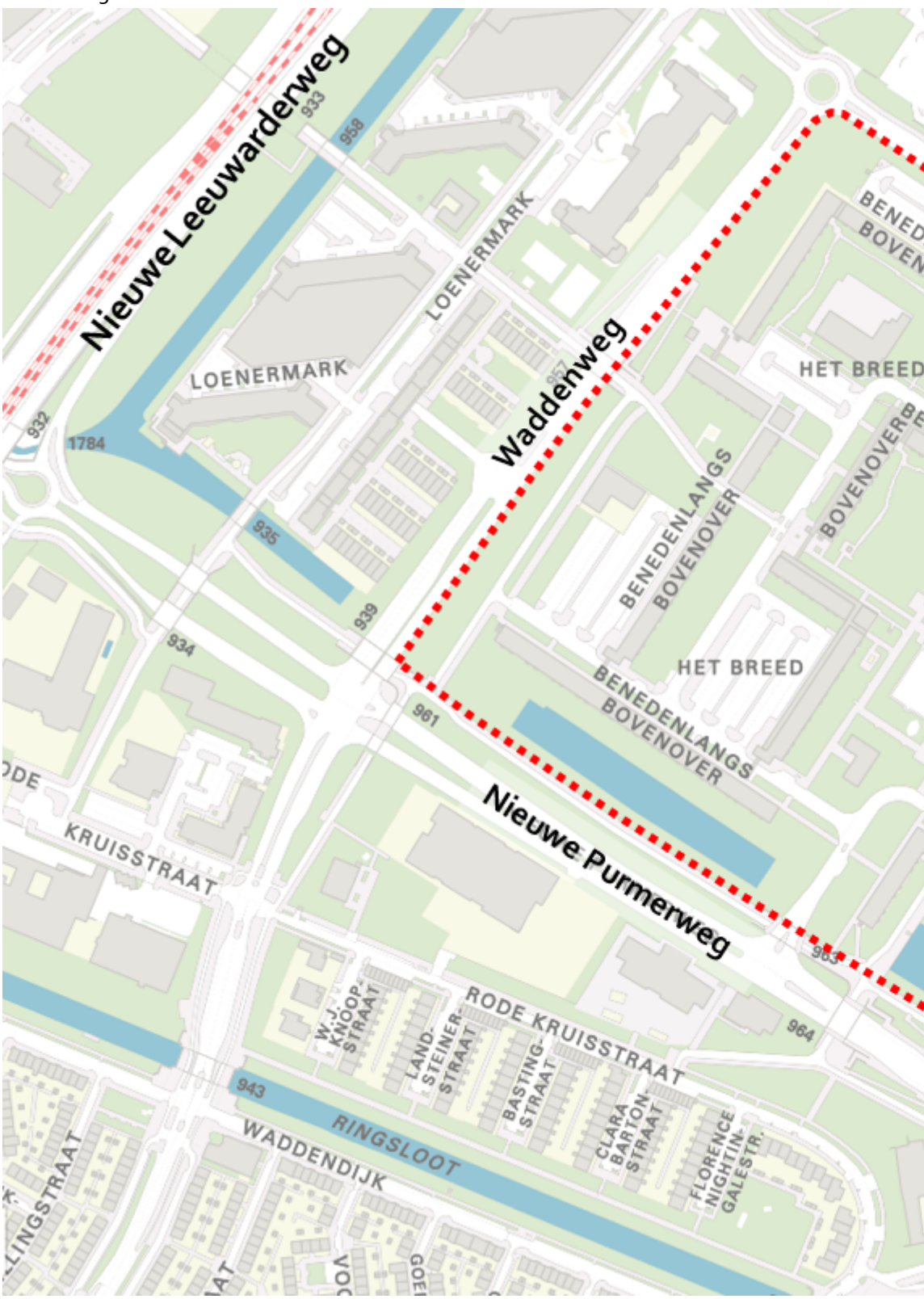

Advies CRK en DB Noord

De Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK, nu COK) en het dagelijks bestuur van stadsdeel Noord hebben beiden positief geadviseerd ten aanzien van de aanwijzing van Plan van Gool. Zie bijlage 3 en 4. De CRK adviseert Plan van Gool aan te wijzen als gemeentelijk beschermd stadsgezicht "vanwege de hoge stedenbouwkundige, architectonische en cultuurhistorische waarde". Het DB stemt in met het voornemen om Plan Van Gool aan te wijzen tot gemeentelijk beschermd stadsgezicht en "ziet dat er, ook na aanwijzing, ruimte blijft voor (fysieke) verbeteringen en acht dit wenselijk, immers moet de leefkwaliteit óók in de toekomst en met de veranderende wensen van bewoners, hoog blijven." Ook wijst het dagelijks bestuur op (het houden van) de ruimte om te verduurzamen: "de bescherming dient maatregelen voor verduurzaming of klimaatadaptie niet in de weg te staan".

Het gebied Plan van Gool kent vele en diverse waarden die passen binnen de vastgestelde selectiecriteria zoals stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarde (Handleiding voor de aanwijzing van zaken en terreinen als gemeentelijk monument en gemeentelijk beschermd stads- of dorpsgezicht, 2 december 2015). Het advies is om de aanwijzingsprocedure te starten. De status zorgt voor betere verankering van de cultuurhistorische en stedenbouwkundige waarden middels een beschermende regeling in het omgevingsplan. Bovendien zorgt het voor bestuurlijke continuïteit van de bescherming van de aanwezige waarden waarbij het bestuur duidelijk maakt de waarden te onderkennen.

Status en 'gevolg'
Indien de raad besluit om Plan van Gool aan te wijzen tot gemeentelijk beschermd stadsgezicht, moeten ingrepen als aanpassingen in de openbare ruimte, sloop, toevoegen van bebouwing, optopping, functiewijzigingen etcetera afgewogen worden in relatie tot de beschermde cultuurhistorische waarden. De door de aanvragers aangedragen en door de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Monumenten en Archeologie geconstateerde ruimtelijke waarden van het gebied zijn op dit moment onvoldoende benoemd en/of bestemd in het bestemmingsplan. Een beschermende regeling in het omgevingsplan is het geëigende middel om de (specifieke) cultuurhistorische en stedenbouwkundige waarden te beschermen. De waarden dienen (na de aanwijzing) opgenomen te worden in het omgevingsplan.

De inrichting van de openbare ruimte kan en mag veranderen, ook na aanwijzing als gemeentelijk beschermd stadsgezicht. Aanwijzing tot gemeentelijk beschermd stadsgezicht zal ontwikkelingen met ruimtelijke consequenties zoals het opheffen van parkeervelden om ze te vergroenen (in lijn met gemeentelijk mobiliteitsbeleid) niet in de weg staan. Ook (infrastructurele) aanpassingen ten behoeve van aansluiting op aangrenzende gebieden, zijn na aanwijzing mogelijk. De noordkant van het Plan van Gool grenst aan het Buikslotermeerplein. Dit gebied is in de Omgevingsvisie 2050 aangewezen als een van de nieuwe kernen van de stad. De ontwikkeling van dit nieuwe centrumgebied zal de aankomende jaren vorm krijgen. Om dit gebied bereikbaar te houden zal aan de noordkant van het Plan van Gool wel behoefte aan de parkeervelden/stroken blijven voor diverse doelgroepen.

Ad 3,4 en 5

Na het collegebesluit van 15 maart 2021 is de aanwijzingsprocedure gestart. In overeenstemming met de inspraakverordening heeft het voornemen voor de aanwijzing, 6 weken ter inzage gelegen. Op woensdag 20 april 2022 vond een informatieavond in buurtcentrum het Breedhuis plaats, vrij toegankelijk voor alle bewoners en geïnteresseerden . Tijdens deze avond werden de mensen ook in de gelegenheid gesteld hun zienswijzen in te dienen. Tussen 25 maart en 6 mei 2022 zijn 12 zienswijzen ingediend. 7 daarvan waren vóór aanwijzing: de belanghebbenden ondersteunen de aanwijzing. 5 zienswijzen waren kritisch/ 'tegen de aanwijzing'. Zie ook bijlage 5 (Nota van beantwoording).

Het college stelt de gemeenteraad voor het gebied Plan Van Gool aan te wijzen tot gemeentelijk beschermd stadsgezicht. Het besluit van de gemeenteraad Plan Van Gool al dan niet aan te wijzen als gemeentelijk beschermd stadsgezicht, dient in het Gemeenteblad te worden gepubliceerd. Een concepttekst hiervan is bij de concept-raadsvoordracht gevoegd. Zie bijlage 6 en 6a.

Participatie

Betreffende verzoek tot aanwijzing van Plan Van Gool is door een bewonerscollectief, ingediend. Dit collectief representeert de bewoners. De aanvragers zijn op de hoogte gesteld van het ontvangst van de aanvraag, het proces, de planning en de inspraakprocedure/ mogelijkheid tot indienen van zienswijzen. Op 20 april 2022 vond een informatieavond in buurtcentrum het Breedhuis plaats. Tijdens deze avond werden de mensen in de gelegenheid gesteld vragen te stellen en hun zienswijzen in te dienen.

Financiële onderbouwing

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben geen financiële consequenties.

Communicatie

Binnen de gemeente

Opnemen op de te publiceren besluitenlijst

Buiten de gemeente

Gemeenteblad

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2024-027174	Advies (pdf)
AD2022-122268	Bijlage 1. Aanvraag - verzoek aanwijzing Plan van Gool-Het Breed_brief Meliani 2-10-2020_geanonimiseerd.pdf (pdf)
AD2022-122270	Bijlage 2. CHV Het Breed - Plan van Gool_10 rapport 30-10-2021.pdf (pdf)
AD2022-122269	Bijlage 3. CRK-Advies Plan van Gool Het Breed 5-7-2021.pdf (pdf)
AD2024-005586	Bijlage 4. DB Noord Advies aanwijzing Plan Van Gool.pdf (pdf)
AD2024-027171	Bijlage 5. Nota van beantwoording zienswijzen Plan van Gool.pdf (pdf)
AD2024-005639	Bijlage 6. Concept-raadsvoordracht Aanwijzing Plan van Gool.pdf (pdf)
AD2024-005640	Bijlage 6a. Concepttekst_Bekendmaking aanwijzing Plan Van Gool Gemeenteblad.docx (msw12)
AD2022-121879	College van B&W Voordracht (pdf)

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Informatie niet beschikbaar

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten